

**მეოთხე ყოველკვარტალური ანგარიში
საქართველოში ახალ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებებთან
დაკავშირებით არსებულ ვითარებაზე**

(1 მარტი - 31 მაისი, 2015)

1. ყოველკვარტალური ანგარიშის მომზადება

„ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტი და „ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის დებულების“ (დამტკიცებულია საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2014 წლის 13 მაისის №344/№01-30/ნ/№147 ერთობლივი ბრძანებით) მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტი ითვალისწინებს ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის ვალდებულებას, გამოაქვეყნოს ყოველკვარტალური ანგარიში საქართველოში ახალ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებებთან დაკავშირებით არსებულ ვითარებაზე.

მეოთხე ყოველკვარტალური ანგარიში ფარავს პერიოდს 2015 წლის 1 მარტიდან 31 მაისის ჩათვლით.

2. სახელმწიფო კომისიის საქმიანობა

„ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6-მე-7 მუხლები და „ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის შექმნისა და მისი დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2014 წლის 13 მაისის №344/№01-30/ნ/№147 ერთობლივი ბრძანება (შემდგომი - ერთობლივი ბრძანება) განსაზღვრავს ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის (შემდგომი - სახელმწიფო კომისია) შექმნის, შემადგენლობისა და საქმიანობის წესს.

სახელმწიფო კომისიის შემადგენლობაში შედიან საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს წარმომადგენლები. აგრეთვე, ერთობლივი ბრძანების პირველი მუხლით განსაზღვრული კომისიის წევრთა გარდა, სახელმწიფო კომისიის შეხვედრებს, საჭიროებიდან გამომდინარე და კომისიის თავმჯდომარის მოწვევით, ესწრებიან შესაბამისი სპეციალისტები; მათ შორის, უზრუნველყოფილია არასამთავრობო სექტორის ჩართულობა.

„ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის დებულების“ მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო კომისია იკრიბება სისტემატურად, მაგრამ არანაკლებ თვეში ერთხელ. საანგარიშო პერიოდში, სახელმწიფო კომისიის სამდივნოს ორგანიზებით, სახელმწიფო კომისიის მეათე შეხვედრა გაიმართა 2015 წლის 16 მარტს; მეთერთმეტე შეხვედრა - 2015 წლის 14 აპრილს; მეორმეტე შეხვედრა - 2015 წლის 1 მაისს. გაფორმებულია შესაბამისი ოქმები. შეხვედრების მიზანს წარმოადგენდა საქართველოში ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შესახებ ახალი კანონმდებლობის იმპლემენტაციის, ახალ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებებთან დაკავშირებული ტენდენციებისა და მთავრობისთვის წარსადგენი წინადადებების შესახებ დისკუსიის გამართვა და შესაბამის გამოწვევებზე რეაგირება.

3. სახელმწიფო კომისიის შეხვედრებზე დაფიქსირებული ძირითადი მიმართულებები:

➤ ქვეყანაში არსებული ვითარება კანონის მიღების შემდეგ

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციით, საანგარიშო პერიოდში ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების (ე.წ. „ბიონარკოტიკის“) უკანონო ბრუნვის ფაქტზე აღძრული იქნა სისხლის სამართლის 80 საქმე; ბრალდებული იქნა 86 პირი. ეს რიცხვები უდაოდ მოწმობს სამართალდამცველთა მხრიდან აქტიურ საქმიანობაზე ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების უკანონო ბრუნვის აღკვეთის მიმართულებით.

ამასთან, ვინაიდან საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის 1¹ ნაწილით¹ გათვალისწინებული დანაშაულისთვის სასჯელის ზომად განსაზღვრულია

¹ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი, მუხლი 260.1¹:

„ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერების უკანონო დამზადება, წარმოება, შეძენა, შენახვა, გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება, -

თავისუფლების აღკვეთა ვადით 5 წლამდე, ანუ მიეკუთვნება ნაკლებად მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას, ბრალდების მხარე უმეტეს შემთხვევებში აღმკვეთი ღონისძიების სახით ითხოვს გირაოს და ამრიგად, არ ხდება პატიმრობის შეფარდება.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს (შსს) მიერ წარმოდგენილი სტატისტიკური მონაცემების თანახმად, საანგარიშო პერიოდში შსს საექსპერტო-კრიმინალისტიკური მთავარი სამმართველოს მიერ გაცემულ იქნა 82 დასკვნა ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გამოკვლევასთან დაკავშირებით; გამოკვლეულ იქნა 95 ობიექტი, ამათგან:

ახალ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებათა	I ნაერთთა კლასს (კანაბინომიმეტიურად მოქმედი ნაერთები) მიეკუთვნებოდა - 74 ობიექტი;
	II ნაერთთა კლასს (ფენეთილამინის (Phenethylamin) ნაერთები) მიეკუთვნებოდა - 20 ობიექტი;
	VI ნაერთთა კლასს (ტრიპტამინის (Tryptamin) ნაერთები) მიეკუთვნებოდა - 1 ობიექტი;

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მონაცემებით, მეოთხე ყოველკვარტალურ საანგარიშო პერიოდში გამოკვლეული ობიექტების საერთო წონა შეადგენს 145.91959 გრ-ს. ამრიგად, ყოველკვარტალური ანგარიშების მონაცემებზე დაყრდნობით, შენარჩუნებულია კლების ტენდენცია.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციით, საანგარიშო პერიოდში ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შემოტანის მხოლოდ ერთი შემთხვევა დაფიქსირდა. კერძოდ, 2015 წლის 11 მაისს, სააფოსტო გზავნილით გამოვლენილ იქნა გაურკვეველი სახის ფხვნილი. აღნიშნულის შესახებ ეცნობა შსს-ს შესაბამის სამსახურს და აღებულ იქნა ნიმუში ექსპერტიზისათვის, რის შედეგადაც დადასტურდა ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერების არსებობა. საქმე შემდგომი რეაგირებისათვის გადაეცა შესაბამის სამსახურს. ამრიგად, საბაჟო სამსახურის საქმიანობის კუთხითაც, წინა ყოველკვარტალური ანგარიშების მონაცემებთან

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთ წლამდე.“

შედარებით, შესამჩნევი კლების ტენდენცია შენარჩუნებულია, რაც მეტყველებს სახელმწიფოს მიერ გატარებული ნარკოპოლიტიკის ეფექტურობაზე.

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციით, საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში გრძელდება ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შესახებ ინფორმაციის გაცვლა საერთაშორისო ქსელში ჩართულ სახელმწიფოებს შორის, ნარკოტიკების კონტროლის საერთაშორისო საბჭოს (International Narcotics Control Board) საერთაშორისო ინიციატივის ფორმატში. კერძოდ, საანგარიშო პერიოდში (30.03.2015, 07.04.2015, 27.05.2015) მიღებულ იქნა სამი სპეციალური შეტყობინება (No. 4/2015, No. 5/2015, No. 6/2015).

ჯანდაცვის სამინისტროდან მიღებული ინფორმაცია ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის სამდივნოს მიერ გაზიარებულ იქნა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შესაბამის სამსახურებთან; მოხდა მისი გადამოწმება „ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შესახებ“ საქართველოს კანონით დასჯად ნივთიერებებთან მიმართებით.

ამრიგად, შეიძლება ითქვას, საქართველო ეფექტურად იყენებს ადრეული გაფრთხილების სისტემას, რათა დროული რეაგირება მოახდინოს ახალ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებებთან მიმართებით მსოფლიო ბაზარზე არსებულ გამოწვევებზე.

➤ სახელმწიფო კომისიის ერთწლიანი საქმიანობის შეჯამება

„ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის შექმნისა და მისი დებულების დამტკიცების შესახებ“ ერთობლივი ბრძანების დებულებათა შესაბამისად, სახელმწიფო კომისიის საქმიანობის გამჭვირვალობისა და საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფის ფარგლებში, სახელმწიფო კომისიის მეთორმეტე შეხვედრაზე (01.05.2015) მოეწყო კომისიის ერთწლიანი საქმიანობის შეჯამება, „ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შესახებ“ კანონის ძალაში შესვლიდან ერთი წლის თავზე.

სახელმწიფო კომისიის მდივნის მიერ შეხვედრაზე გაჟღერებული ინფორმაციის თანახმად, „ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების შესახებ“ საქართველოს კანონის ძალაში შესვლამდე, 2014 წლის 1 მაისამდე, ქვეყანაში იყო რთული ვითარება, ახალგაზრდები აქტიურად მოიხმარდნენ ამ ნივთიერებებს და იყო რამდენიმე

ფატალური შემთხვევაც. მაგრამ კანონმა სამართლებრივ რეგულირებას დაუქვემდებარა ე.წ. „ბიოები“ და „სპაისები“. ახალი კანონი ეფექტური აღმოჩნდა რამდენიმე მიმართულებით. კანონის ძალაში შესვლის შემდეგ შეინიშნება „ბიონარკოტიკის“ მოხმარების შთამბეჭდავი, კერძოდ, 90%-იანი კლება. ამასთან, კანონის გარდა, განხორციელდა ფართო ანტინარკოტიკული კამპანია; შეიქმნა სახელმწიფო კომისია, რომელიც ყოველთვიურად იკრიბება და ახორციელებს მონიტორინგს. ნიშანდობლივია, რომ აშშ სახელმწიფო დეპარტამენტის 2015 წლის ანგარიშში დადებითად იქნა შეფასებული ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების კუთხით გატარებული ღონისძიებები.

სახელმწიფო კომისიის შეხვედრაზე სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა ერთობლივი შეფასებით, ქვეყანაში „ბიონარკოტიკის“ მოხმარების წინააღმდეგ მიმართული პოლიტიკა ეფექტური გამოდგა, რადგან ამ პოლიტიკის ყველა სეგმენტმა ერთად იმუშავა და ერთობლიობაში მიაღწია დადებით შედეგებს.

➤ არასამთავრობო სექტორის ჩართულობა და შეფასებები

„ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის შექმნისა და მისი დებულების დამტკიცების შესახებ“ ერთობლივი ბრძანების თანახმად, სახელმწიფო კომისიის შეხვედრებში მონაწილეობის მისაღებად, საჭიროებიდან გამომდინარე, კომისიის თავმჯდომარის მიერ შეიძლება მოწვეულ იქნან შესაბამისი სპეციალისტები. ამ მხრივ საგულისხმოა, რომ სახელმწიფო კომისიის მეთორმეტე შეხვედრას (01.05.2015), კომისიის წევრთა მოთხოვნით, ესწრებოდა არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელი, ნარკოლოგი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი - ზურაბ სიხარულიძე.

ზურაბ სიხარულიძის შეფასებით, ბოლო 8 თვის განმავლობაში „ბიონარკოტიკებთან“ დაკავშირებით კლინიკებში მომართვიანობა რეალურად შემცირდა. „ბიოების“ და „სპაისების“ მოხმარების მასიური ხასიათი ნამდვილად აღარ არის სახეზე და ასევე, არ ჩნდება ახალი ნივთიერებები. აღნიშნულის ფონზე, კონტროლისა და სადამსჯელო ღონისძიებებთან ერთად, ზურაბ სიხარულიძემ განსაკუთრებით ხაზგასმით აღნიშნა სწორად წარმართული საინფორმაციო კამპანია, რომელმაც თავისი შედეგი გამოიღო. ადამიანებმა მიიღეს სწორი ინფორმაცია ახალ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებებთან დაკავშირებით, რამაც შეამცირა ამ ნივთიერებების მომხმარებელთა რაოდენობა. (ზურაბ სიხარულიძის განცხადება ხელმისაწვდომია ნარკოპოლიტიკის ვებ-გვერდზე, სახელმწიფო კომისიის შეხვედრების გრაფაში²).

² იხ.: <http://police.ge/ge/shss-shi-/8082>.

➤ ნარკოტიკების მავნე ზეგავლენის შესახებ ახალი საინფორმაციო კამპანია

ნარკოპოლიტიკის ვებ-გვერდს დაემატა ახალი გრაფა - ინფორმაცია ნარკოტიკების შესახებ. ინფორმაციის დამუშავებაში, სახელმწიფო უწყებებთან ერთად, ჩართულნი იყვნენ არასამთავრობო სექტორის („ურანტი“, „ბემონი“) წარმომადგენლები. აღნიშნული ღონისძიება მიზნად ისახავს მოსახლეობისთვის, მისთვის გასაგებ ენაზე, ინფორმაციის მიწოდებას ნარკოტიკების მოხმარების უარყოფითი შედეგების შესახებ; აღნიშნული დარგის ტერმინოლოგიის სპეციფიკიდან გამომდინარე, შესაბამისი განმარტებების მითითებით; აღნიშნულ პროცესში მშობლების, სკოლის და სხვა სოციალური ფაქტორების როლის გთვალისწინებით და მკურნალობის შესახებ ინფორმაციის მიწოდების ჩათვლით; ასევე, მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებას საქართველოში გავრცელებული ცალკეული ნივთიერებების ავადმომხმარების შედეგების შესახებ.

➤ საერთაშორისო თანამშრომლობა

2015 წლის 16-17 აპრილს ქ. თბილისში გაიმართა ნარკოტიკებისა და ნარკომანიის ევროპის მონიტორინგის ცენტრის მიერ ორგანიზებული რეგიონალური ღონისძიება ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების მონიტორინგისა და კონტროლის შესახებ. ღონისძიებას ესწრებოდა შსს-ს 8 წარმომადგენელი - საექსპერტო-კრიმინალისტიკური მთავარი სამმართველოს, რეფორმებისა და განვითარების სააგენტოს, შსს აკადემიის და ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის შესაბამისი დანაყოფებიდან. ღონისძიება მიზნად ისახავდა გამოცდილებისა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარებას ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების რეგულირების კუთხით. ამ მხრივ, ღონისძიების ფარგლებში ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის მდივნის, ქალბატონი სოფიო კილაძის მიერ პრეზენტირებულ იქნა სახელმწიფო კომისიის საქმიანობა და სახელმწიფო პოლიტიკა ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების რეგულირების კუთხით, მათ შორის დაფიქსირდა „ბიონარკოტიკის“ მოხმარების 90%-იანი კლება. ღონისძიების მეორე დღეს განხორციელდა ვიზიტი შსს საექსპერტო-კრიმინალისტიკურ მთავარ სამმართველოში, სადაც ღონისძიების მონაწილეებმა (ევროპის მონიტორინგის ცენტრის, ევროპოლის, ევროკავშირის და ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის წევრი ქვეყნების ექსპერტები და სპეციალისტები აზერბაიჯანიდან, ბელორუსიდან, ისრაელიდან, მოლდოვიდან, უკრაინიდან, ხორვატიიდან, უნგრეთიდან, პოლონეთიდან და საქართველოდან) დაათვალიერეს ქიმიური ექსპერტიზის ლაბორატორია, რომელშიც ნარკოტიკული ნივთიერებების, მათ შორის, ახალი

ფსიქოაქტიური ნივთიერებების ექსპერტიზა ხორციელდება. ევროპის მონიტორინგის ცენტრის წარმომადგენლებისა და ექსპერტების მხრიდან ქიმიური ექსპერტიზის ლაბორატორია შეფასდა, როგორც ერთ-ერთი საუკეთესო ევროპულ ქვეყნებს შორის. (აღნიშნული შეფასებები ხელმისაწვდომია ნარკოპოლიტიკის ვებ-გვერდზე, სიახლეების გრაფაში³).

2015 წლის 29 აპრილს ქ. ბრიუსელში, ბელგიაში ჩატარდა ნარკოტიკების თაობაზე ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნების დიალოგის ფარგლებში მორიგი სამუშაო შეხვედრა. შეხვედრას ესწრებოდა ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის მდივანი. შეხვედრაზე დაფიქსირდა საქართველოს მიერ მიღწეული დადებითი შედეგები დაბალანსებული ნარკოპოლიტიკის განხორციელების მიმართულებით. შეხვედრის ფარგლებში მონაწილე სახელმწიფოების მხრიდან გამოითქვა სურვილი ქართული გამოცდილების გაზიარების და საქართველოსთან ამ კუთხით თანამშრომლობის თაობაზე.

2015 წლის 27–28 მაისს ქ. კიევში, უკრაინაში, გაეროს ნარკოტიკებისა და დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ოფისის ეგიდით, ჩატარდა რეგიონალური დიალოგის ნარკოპოლიტიკისა და აივ ინფექციაზე მათი ზეგავლენის თემაზე. შეხვედრაზე მიზნად ისახავდა ნარკოტიკებზე გაეროს გენერალური ასამბლეის სპეციალური სესიის მოსამზადებელი დისკუსიის გამართვას. შეხვედრას ესწრებოდა ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გავრცელების აღკვეთის ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის მდივანი.

---

³ იხ: <http://police.ge/ge/shss-s-saeqsperto-kriminalistikur-mtav-ar-sammartvelos-evropis-monitoringis-tsentr-is-evropolis-evrokavshiris-da-evropis-samezoblo-politikis-tsevri-qveknebis-tsarmomadgenlebi-etsvivnen/8013#!prettyPhoto>.